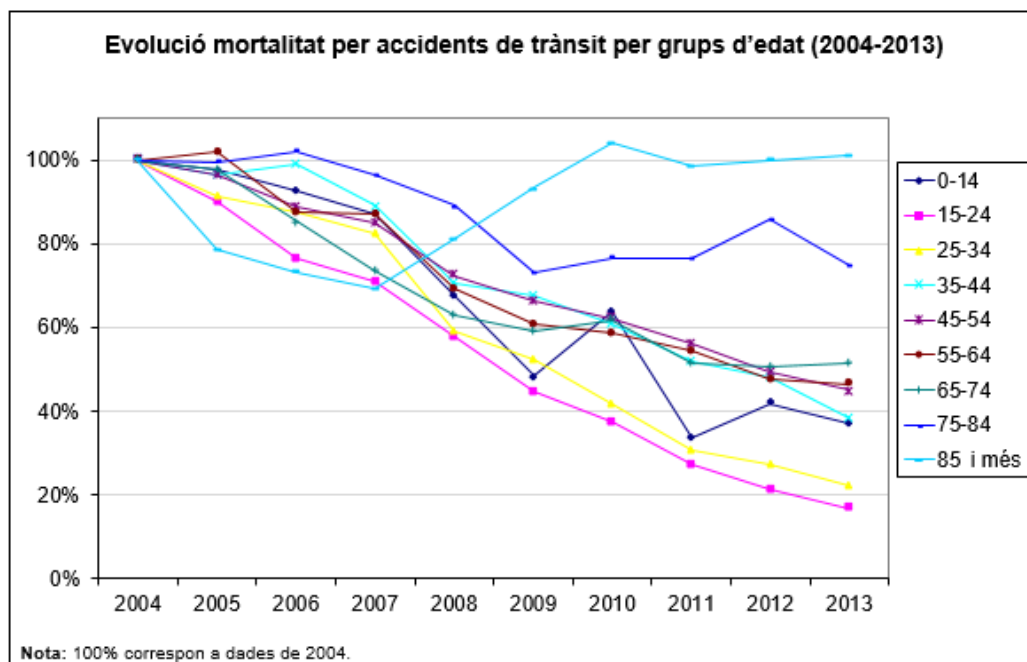

Educació viària obligatòria i avaluable per a una nova ètica de la mobilitat?

Coincidint amb el tram final del curs escolar, el 27 de maig passat la Comissió sobre Seguretat Viària i Mobilitat Sostenible del Congrés dels Diputats va aprovar per unanimitat una proposició no de llei que demana que l'educació viària sigui una unitat didàctica específica, avaluable i obligatòria tant a l'educació primària com a la secundària.

Si bé l'educació viària ja està inclosa de forma transversal en el disseny curricular bàsic —hi ha continguts concrets a l'àrea de ciències socials i a l'àrea de valors cívics i socials— i si bé són les administracions autonòmiques i, en darrera instància, els centres escolars qui decideixen quines són les assignatures específiques que ofereixen, aquesta proposta suposa un nou pas endavant cap a l'objectiu de fer de l'educació i la formació en valors de la mobilitat un pilar educatiu fonamental de la lluita contra l'accidentalitat.

Seguretat viària o educació en valors de mobilitat?

L'educació viària ja es recull actualment al [Reial Decret 1.105/2014, de 26 de desembre](#), pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació secundària obligatòria i el batxillerat. També apareix com a element transversal a l'educació primària, [al Reial Decret 126/2014, de 28 de febrer](#), pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació primària. Actualment, doncs, les matèries d'educació viària ja són obligatòries i avaluables, per bé que s'imparteixen de forma transversal.

Tanmateix, l'educació viària no és formació de futurs conductors. Tampoc és només aprenentatge de les normes. És treballar de forma horitzontal en el canvi d'actituds, en la sensibilització i en la incorporació de valors. És bastir un nou pacte social, una nova ètica de la mobilitat que posi al centre la persona com a ciutadà del món i que impregni totes les seves etapes vitals. Uns valors i una ètica de la mobilitat entesa en un sentit ampli. No només ha de tractar la mobilitat segura, sinó també la mobilitat sostenible, els nous reptes ètics de la mobilitat connectada i la dialèctica del dret, del finançament i dels costos de la mobilitat.

L'aprenentatge d'aquests valors, d'altra banda, ha de sorgir a instàncies no únicament del sector privat o mediàtic, àdhuc de l'institucional o polític, sinó sobretot dels educadors –que en definitiva són qui han d'impartir aquests coneixements, valors, normes i actituds–, incloent-hi les famílies i els entorns educadors i socials immediats.

L'educació viària al RACC

L'any 2011, la Fundació RACC es posa a l'acció amb noves propostes de suport a l'educació formal a través dels programes RACC Educa i Joves i Conducció. Neixen amb la voluntat de potenciar i desenvolupar una consciència crítica sobre el fet de moure's

L'educació viària ha estat un dels objectius prioritaris del RACC des de l'any 1955, quan es va crear la Comissió de Circulació per estudiar i proposar accions d'educació viària a les escoles. En aquells anys, l'entitat es va marcar l'objectiu d'elevat el grau de conscienciació i responsabilitat ciutadana, de forma que signifiqui la interiorització sòlida dels valors cívics i d'actituds a nivell individual que generin una millor convivència col·lectiva.

L'objectiu és plenament vigent seixanta anys després. Actualment s'hi suma la idea que l'educació formal com a vehicle per a la socialització dels infants ha de tenir en compte els principals factors que determinen l'activitat humana, entre els quals hi ha el de la mobilitat. Per treballar aquest objectiu, des de l'any 1994 fins al 2011 el RACC ha desenvolupat programes educatius a Catalunya i a Espanya que han arribat a més de 340.000 escolars.

El 2007, i en el marc d'una accidentalitat juvenil inacceptable, el RACC va crear la Comissió d'Experts per a l'Estudi de la Problemàtica dels Joves i la Seguretat Viària. Aquesta comissió va emetre un informe de conclusions i recomanacions que encara avui té vigència. La Comissió d'Experts instava a un canvi d'actituds de tota la societat —va demanar, de forma pionera i seguint la via iniciada a França, un pacte d'Estat i de la societat per a una mobilitat segura enfront el problema de l'accidentalitat i els joves— i també proposava educar des de la infància i que els continguts educatius abordessin la problemàtica de la mobilitat en sentit ampli. No es tracta de formació/educació en seguretat viària i prou. Es tracta d'educar l'infant i l'adolescent en els valors de la prudència, el respecte, el civisme, la solidaritat i la sostenibilitat a l'hora de moure's.

A finals del 2011, la Fundació RACC es posa a l'acció amb noves propostes de suport a l'educació formal a través dels programes RACC Educa i Joves i Conducció. Neixen amb la voluntat de potenciar i desenvolupar una consciència crítica sobre el fet de moure's, ja que aquest és un fet inevitable que realitzem cada dia.

El programa RACC Educa

Per facilitar aquesta tasca a les escoles, les famílies i les institucions implicades en l'educació per la mobilitat, el RACC ofereix el programa [RACC Educa](#) com a conjunt de continguts de mobilitat responsable adreçats als cicles mitjà i superior de primària i d'ESO. RACC Educa és un programa educatiu online gratuït i obert que treballa l'educació per una mobilitat segura a través de diferents jocs interactius que ajuden els nens a assolir certa autonomia de decisions en diferents entorns virtuals de la mobilitat. Es pot treballar dins l'aula amb guies didàctiques i un bloc per orientar el docent o bé a través d'un formador del RACC que visita presencialment els centres escolars. RACC Educa també permet jugar i competir des de l'ordinador de casa, amb la supervisió si cal dels pares o tutors.

El programa Joves i Conducció

Específic per a educadors que volen treballar la mobilitat segura amb alumnes d'ESO, cicles formatius i batxillerat, [Joves i Conducció](#) consta d'un espai web propi amb continguts interactius, una guia didàctica per als docents, recursos multimèdia i un concurs anual que premia la creativitat dels adolescents al voltant de la mobilitat en sentit ampli.

VIII Edició del Concurs Joves i Conducció

Aquest mes de juny s'ha celebrat la vuitena edició del [Concurs Joves i Conducció](#), impulsat per la Fundació del RACC amb la col·laboració del Servei Català de Trànsit i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Aquest Premi ja ha fet treballar en format de relat, vídeo o fotografia el tema de la mobilitat segura a més de 14.000 joves de les escoles públiques i privades de Catalunya i les Balears. Es premia sobretot l'esforç col·lectiu —el premi per a la classe guanyadora és un viatge a Futuroscope— i la capacitat de motivar i mobilitzar del professorat.

En aquesta darrera edició hem obert el ventall de temàtiques de la mobilitat, treballant la mobilitat segura i responsable, però també la mobilitat sostenible i els reptes de la mobilitat connectada i la mobilitat assequible. Els treballs premiats d'enguany en les diferents modalitats de relat, vídeo i fotografia han sorprès al jurat per tractar un dels temes més actuals en l'accidentalitat i la seguretat viària: les distraccions al volant que provoca l'ús de les aplicacions mòbils i de la missatgeria dels smartphones.

També s'ha valorat el fet de tractar la mobilitat des d'altres perspectives més enllà de la seguretat viària. La irrupció d'internet i la connectivitat en la mobilitat ha estat el tema guanyador de l'apartat del millor relat.

Formar conductors o educar en l'ètica de la mobilitat?

Caldria fer el debat de quins han de ser els continguts concrets, la seva naturalesa — teòrics o pràctics, transversals o específics— i de quina manera es porta a terme la proposta

Celebrem, doncs, positivament la unanimitat en l'aprovació de la proposició no de llei que la Comissió de Seguretat Viària i Mobilitat Sostenible acaba d'aprovar perquè és un pas més a favor perquè l'educació viària tingui major rellevància en els currículums escolars. Creiem, no obstant això, que no ha de quedar en la formulació de la proposta sinó que s'ha de traslladar al Ministeri d'Educació i a les diferents administracions educatives autonòmiques i locals, competents en educació primària i secundària.

D'altra banda, caldria fer el debat de quins han de ser els continguts concrets, la seva naturalesa —teòrics o pràctics, transversals en diferents matèries o específics en una sola assignatura— i de quina manera es porta a terme la proposta —de forma unívoca des de l'impuls polític o bé, com considerem des del RACC, en un marc molt més ampli de corresponsabilitat, en un nou pacte públic-privat que inclogui no només les autoritats educatives i de seguretat, sinó tots els diferents actors de la mobilitat, els educadors, les famílies, els mitjans de comunicació i la societat civil organitzada, coordinats per arribar a un nou pacte global per a una nova ètica de la mobilitat.